

ZÁRÓVIZSGA TÉTELEK

KULTURÁLIS MEDIÁCIÓ MA szak

1. Paradigmaváltás jelei az ezredfordulón. A posztmodernitásban rejlő értékelméleti lehetőségek, váltások. Fejtse ki röviden a szimptomatikus változásokat, válassza ki közülük a leginkább meghatározót és érveljen mellette! Ezután fejtse ki röviden a változás látható jeleit a társadalmi lét különböző területein (pl. gazdaság, oktatás, erkölcs), majd mutassa be részletesebben e változás(ok) kultúrára, illetve a kultúráközvetítésre gyakorolt hatását.
2. Ismertesse a társadalom és a gazdaság lokális, regionális, nemzeti és globális szempontú megközelítéseit, a különböző szintek összefüggésrendszerét, mutassa be konkrét példán ezek egyes megvalósulási formáit, majd – ezen szempontokat is figyelem előtt tartva – mutassa be, hogyan árnyalnák ezek az ismeretek a lakóhelyén végzendő kultúráközvetítő tevékenységét!
3. Mutassa be az informatikai forradalom és a tudásalapú társadalom összefüggéseit, majd vonjon le ezekből következtetéseket az oktatás, a kultúra, és az értékközvetítés területére, tekintettel a modern kor kommunikációs zavaraira, s azok lehetséges kiküszöbölésére vagy legalább csökkentésére (mindeközben a tényleges állapot és az óhajok szintje világosan különüljön el)!
4. Értékvákuum és kultúra. Az értékmegőrzés, értékszelekció és értékváltás tudatosodása és felmerülő kérdései, a lokális, a regionális, nemzeti/állami, illetve globális szinten. Az interkulturalitás erkölcsi dimenziója.
Az értékszociológia fogalmai és kutatási módszerei. Az értékpreferenciák változásai Magyarországon és külföldön a szociológiai vizsgálatok tükrében.
5. Ismertesse S. Huntington a harmadik évezredre előre jelzett teóriáját a kultúrák különbözőségéről és harcáról, fejtse ki érvelve saját véleményét ezzel kapcsolatban – akár hasonlóan, akár eltérően vélekedik –, s eközben legyen tekintettel a modern globalizációs elméletekre.
6. Az örökség fogalma, történeti dimenziója, az örökség-paradigma. A világörökség és kulturális örökség fogalma. A szellemi kulturális örökség megőrzésének dokumentumai, hatályos szabályzatai, lehetőségei (értéklista, nemzeti jegyzék), hivatalos szervei, szakmai hálózata. Mutassa be a nemzeti és reprezentatív listára kerülés folyamatát, valamint a szellemi kulturális örökség egy nemzeti elemét és megőrzésének lehetőségeit! (pl.: Busójárás Mohácson, élő hagyományok Kalocsa kulturális terében.)
7. Az anyaországi és határon túli etnográfiai csoportok (pl. palócok, székelyek), és a Magyarországon élő nemzeti kisebbségek (németek, románok, szlovákok, szerbek,

horvátok, szlovének, ruszinok stb.) kultúrájának sajátos vonásai, a hazai kulturális életben betöltött szerepük. Mutasson be egy etnográfiai csoportot és egy nemzeti kisebbséget!

8. A kulturális fogyasztás sajátosságai, életmód- és életstílus csoportok Magyarországon, a tömegkultúrához és a magaskultúrához fűződő viszonyuk. A cigányság csoportjai és kulturális tradíciói Magyarországon. A roma társadalom életmódjának sajátosságai a hazai szociológiai kutatások tükrében és a kulturális mediáció ebből adódó feladatai.
9. Művészetelméleti problémafelvetések az ezredfordulón – A művészet és művészettörténet halálának „ténye” körüli művészetelméleti diskurzus (Arthur C. Danto, Hans Belting).
A művészeti alkotások, közművelődési intézmények megváltozott helye, szerepe a mai társadalomban. A múzeumok szerepe a közművelődésben. Kapcsolat a művész és a közönség között.
10. A kultúrakutatás területei, bevett metódusai, a tudományos munkával szemben támasztott követelmények.
Mutassa be azt, hogy hogyan tudna egy kulturális jelenséget, egy adott közösséget vizsgálni, kutatni! Számoljon be saját terepmunka-tapasztalatairól!
11. Kulturális iparág definíció. A kreatív ipar ágazatának bemutatása és jellemzői a magyar gazdaságban. Új kihívások és trendek az ágazat működésében. A magyar művészeti galéria hálózat rendszerének jellemzői egy ismert galéria tevékenységének fókuszba állításával. A művészeti galériák kulturális missziója, piaci pozíciók és a kereskedelmi tevékenység jellemzői.
12. A kulturális intézmények jellemzői és a kultúramenedzsment sajátosságai. A kultúrafinanszírozás forrásai és a források csoportosítása. A kultúra állami és pályázati forrásai Magyarországon.
13. A fesztiválok funkciói, jellemzői, magyarországi fesztiválpiac, a fesztiválok társadalmi hatása, közösségépítő szerepe. A rendezvényszervezés folyamatának komplex bemutatása. A rendezvény üzleti és marketing tervének részletes ismertetése. A költségek szerkezete: költségvetés, finanszírozás, elszámolás. Üzleti érdekek és kockázatok a rendezvények világában.
14. Multikulturalizmus és identitásprobléma. Az idegenség megközelítése, megélése és kezelése. Az előítéletesség pszichológiája, szociológiai és etikai megközelítése. A bűnbakképzés mechanizmusa és „forgatókönyve”. Mutasson be olyan kulturális intézményt, rendezvényt, irodalmi vagy művészeti alkotást, amely kapcsolódik a témához!
15. A kultúra politikai irányításának főbb modelljei történeti példákon keresztül (pl.: Horthykorszak kultúrpolitikája, a magyar kultúrpolitika a koalíciós korszaktól 1956-ig).

16. A mediáció fogalma és szerepe a kultúrában. A kultúramediáció módszertana és új törekvései. A mediátor szerep jellemzői, feladatai, integrációk a közművelődési szervezeti formák keretében.
17. Kultúraközvetítő intézmények, közgyűjtemények (múzeumok, levéltárak, könyvtárak). A kultúraközvetítés lehetőségei napjainkban. A kultúramediáció felnőttképzési funkciói. A művészeti alkotások, közművelődési intézmények megváltozott helye, szerepe a mai társadalomban.
18. A kulturális szervezetek vezetésének elmélete, menedzselésének módszerei és eljárásai, a vezetői, menedzser tevékenység mesterfogásai. Emeljen ki egy módszert, amely segítségével alkalmassá válhatnak a kulturális szervezetek és interkulturális projektek vezetésére!
19. Környezet és kultúra. Környezettudatos lét, környezetvédelem, a természeti és a kulturális erőforrások használatának ökonomikus szemlélete. A fenntarthatóság eszméjét szolgáló kulturális kezdeményezések.

2025. tavasz

Dr. Varga Balázs
egyetemi docens, szakfelelős